

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag omgående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom m. m.

Genom en den 14 december 1951 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 8, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom.

Härigenom förordnas, att lagen den 29 juni 1945 om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom, vilken enligt lag den 2 mars 1951 (nr 107) gäller till och med den 30 juni 1952, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

2) Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 29 juni 1945 (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 29 juni 1945 om kontroll å viss utländsk egendom m. m.,¹ vilken enligt lag den 2 mars 1951 (nr 108) gäller till och med den 30 juni 1952, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

3) Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 14 december 1945 (nr 885) om administration av vissa bolag m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 14 december 1945 om administration av vissa bolag m. m., vilken enligt lag den 2 mars 1951 (nr 109) gäller till och med den 30 juni 1952, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1945: 887 och 1947: 110.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1952. 9 saml. 1 avd. Nr 3.

4) Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 10 juli 1947 (nr 486) om dödande av vissa utanför Sverige befintliga handlingar.

Härigenom förordnas, att lagen den 10 juli 1947 om dödande av vissa utanför Sverige befintliga handlingar, vilken enligt lag den 2 mars 1951 (nr 110) gäller till och med den 30 juni 1952, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

I fråga om de i propositionen anförda skälen får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Lagstiftningen rörande den tyska egendomen i Sverige m. m. har tillkommit för att möta de problem, som efter axelmakternas nederlag uppstått beträffande vissa tillgångar i Sverige, nämligen dels i ockuperade länder rövad och sedan hithörd egendom och dels egendom, som av de allierade makterna betraktats såsom tillhörig fientliga rättssubjekt. Lagstiftningen innefattas i fyra olika lagar, nämligen lagen den 29 juni 1945 (nr 520) om återställande av viss från ockuperat land härrörande egendom, lagen samma dag (nr 522) om kontroll å viss utländsk egendom m. m., lagen den 14 december 1945 (nr 885) om administration av vissa bolag m. m. samt lagen den 10 juli 1947 (nr 486) om dödande av vissa utanför Sverige befintliga handlingar. Samtliga lagar gälla, efter vidtagna förlängningar, till och med den 30 juni 1952. För handhavandet av de kontroll- och förvaltningsuppgifter, som avses med denna lagstiftning, ha inrättats en administrativ statsmyndighet, flyktkapitalbyrån, och en särskild statlig nämnd med väsentligen judiciell funktion, restitutionsnämnden.

Med stöd av nämnda lagstiftning bedrivs sedan 1945 flyktkapitalbyråns verksamhet för att omhändertaga och realisera den tyska egendom, som finnes i Sverige. Genom realisationen förvandlas egendomen i reda pengar, vilka insätts på svensk-tyska clearingkontot i riksbanken.

Rörande den slutliga dispositionen av de tyska tillgångarna i Sverige träffades den 18 juli 1946 i Washington en uppgörelse mellan å ena sidan svenska regeringsrepresentanter samt å andra sidan företrädare för Amerikas förenta stater, Storbritanniens och Frankrikes regeringar. Uppgörelsen förelades riksdagen genom proposition nr 367/1946 och blev av riksdagen godkänd. I korshet innebär denna överenskommelse följande. Sverige åtager sig att fullfölja det nuvarande kontroll- och likvidationsförfarandet. Den genom likvidationen uppkomna behållningen betraktas principiellt som tysk egendom men skall användas för huvudsakligen följande två ändamål: Ett belopp av 150 miljoner kronor skall användas till inköp av varor för det tyska folkhushållets behov. Resten — som preliminärt uppskattades till omkring 225 miljoner kronor — skall disponeras för betalning av svenska fordringar gentemot Tyskland.

Fördelningen mellan de svenska fordringsägarna av de för detta ändamål tillgängliga tyska tillgångarna skall ske genom tvångsclearing. I proposition nr 197/1950 hemställde Kungl. Maj:t om riksdagens godkännande av vissa allmänna riktlinjer för en dylik tvångsclearing. Med vissa ändringar, som föranleddes av första lagutskottets i utlåtande nr 30/1950 gjorda uttalanden, godkände riksdagen det i propositionen framlagda förslaget (riksdagens skrivelse nr 356/1950). Verkställandet av tvångsclearingen har uppdragits åt en för ändamålet inrättad nämnd, likvidationsnämnden.

Föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg, har vid lagrådsremissen anfört följande.

»Ehuru avvecklingen av den tyska egendomen i Sverige nu är till största delen genomförd, räknar flyktkapitalbyrån med att vissa avvecklingsavgifter komma att återstå efter den 30 juni 1952, då giltighetstiden utgår för den lagstiftning, varå byråns verksamhet bygger. Denna lagstiftning bör därför förlängas ytterligare ett år.»

Lagrådet har lämnat förslagen utan anmärkning.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 8, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 februari 1952.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Branting, Lodenius, Lindgren, Nyström och fru Wallentheim;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedlund i Östersund, Olsson i Mellerud, Johansson i Norrfors, Johnsson i Stockholm, Landgren, Håstad och fröken Öberg.